

Самоорганізація — найбільш активний чинник будь-якого процесу, адже без неї неможливе ані виникнення нового, ані еволюція. Тому масове оволодіння як викладачами, так і студентами синергічною методологією пізнання світу в освітньому процесі є важливим фактором реалізації соціально-економічного потенціалу української нації в процесі глобальних загальносвітових процесів та інтеграції України в «інформаційну цивілізацію XXI століття».

Н. В. Терещенко, асистент
кафедри політології та соціології

ПРІОРИТЕТНІСТЬ НАУКИ ТА ОСВІТИ — ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Соціально-економічні умови, в яких формуються національна наукова та освітня системи, сьогодні залишаються несприятливими. За останнє десятиріччя Україна значно втратила свій науковий потенціал. Держава недостатньо фінансує наукові розробки фахівців та освітні кадри. Як наслідок втрачається можливість не тільки створювати нові знання, але і оперативно реагувати на світові наукові досягнення та їх ефективне використання. Зменшився випуск наукомісткої продукції. Тому наукова сфера залишається в значній мірі без належного попиту, що стримує комерціалізацію науки та освіти.

Аналіз стану національної науки, культури та освіти свідчить про невизначеність соціальних структур та механізмів нашого суспільства. Наука та освіта як соціальний інтелект має бути виробничим каркасом суспільства, котрий визначає його економічне становище. Існує необхідність вирішення питань, пов'язаних з розвитком соціального інтелекту.

В умовах розбудови ринкової економіки наукова та освітня сфера продукція набуває статусу товару. Тому постає проблема її реалізації. Проте необхідно враховувати специфіку даного виду товару та відповідних інформаційних, міжособистісних та інтелектуальних взаємозв'язків, циркуляції знань у суспільстві, персоніфікації ідей, захисту авторських прав тощо.

Залучення наукових та освітніх працівників до товарного виробництва повинно забезпечуватися за допомогою відповідних соціальних структур, які б дозволяли здійснювати рух знань від індивіда до суспільства та навпаки, використовувати знання для

потреб суспільного виробництва, формування нових знань, їх збереження та розповсюдження. Таким чином інформаційні процеси набувають цілеспрямованого характеру. Тільки за наявності повноти знань їх кількість може перейти в якість. В ринкових умовах, що формуються в українському суспільстві, це має проявлятися в зниженні собівартості товарів і послуг, підвищенні їх якості, патентного захисту та екологічної чистоти.

Вивчення та методична підтримка нових форм фінансування науки та освіти прискорить хід економічних процесів. Дослідження взаємодії когнітивних, економічних структур і механізмів сприяє розвитку потенційних інтелектуальних можливостей.

Такий підхід вимагає зміни пріоритетів у розвитку суспільства, переорієнтації на культурні та духовні цінності. Знання знецінюються, якщо процес пізнання потребує лише розумової роботи та механічного запам'ятовування. Необхідні не лише знання про всесвіт (хоча це також потрібно), але і оволодіння способами пізнання реальності, наявність можливості власних відкриттів та здобутків. Рівень наукових та освітянських кадрів — це не тільки наявність спеціальної підготовки, але і людські риси, котрі формують особистість. Сьогодні проблема формування та розвитку людяної особи, пошук нових напрацювань у навчально-виховному процесі, самовдосконалення дуже актуальні. Постає потреба переоцінки ролі людини, орієнтація на набуття духовно-культурних цінностей, які сприятимуть створенню якісно нового наукового потенціалу суспільства, який допоможе розвитку вітчизняної науки та освіти, їх практичному втіленню та соціальній спрямованості розвитку економічної, наукової та освітянської систем.

Т. В. Глебова, аспірант
кафедри філософії

В. І. ВЕРНАДСЬКИЙ ПРО ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Стаття В. І. Вернадського написана для «Вісника вихователя» в 1913 р., але ідеї, які оприлюднив він тоді в цьому журналі, актуальні й досі, тобто в той час, коли Україна стала незалежною державою та намагається наблизитись до європейських (світових) стандартів у галузі освіти, зокрема вищої. Багато зроблено